

ZEER GEHEIM

MINISTERRAAD
Nr. 3179

Ex.nr.

Notulen van de vergadering
gehouden op vrijdag 29 maart 1963 in de Trêveszaal,
aangevangen 's morgens om tien uur en 's middags
voortgezet

Aanwezig: De minister-president De Quay en de ministers
Van Aartsen, Beerman, Cals, Klompé, Korthals,
Luns, Marijnen, De Pous, Toxopeus (bij de punten
2d-2i, 3-9 en 11-20), Veldkamp (bij de punten
2a-2f, 7, 8 en 10), Visser en Zijlstra

Voorts zijn aanwezig de staatssecretarissen
Calmeyer (punten 1 en 4), Van Houten (punten
2a t/m 2i, 3 en 4), Janssen (punt 15), De Jong
(punt 4), Roolvink (punt 12), Scholten (punt
13) en Stijkel (punt 12)

Secretaris: J.Middelburg

1. Notulen 15 maart 1963 n.a.v. punt 17: Adviescollege zieken-
huisbouw

Minister Veldkamp herinnert eraan, dat de minister-
raad van gevoelen was, dat de academische ziekenhuizen wel
onder deze wettelijke regeling zouden moeten vallen, maar hij
meent, dat de raad overigens het wetsontwerp al heeft aanvaard.
De minister-president stelt voor dit punt dan thans van de
agenda af te voeren. De raad besluit aldus. Minister Klompé
stelt de vraag of minister Veldkamp al overleg met minister
Cals heeft gepleegd. Minister Veldkamp antwoordt, dat dit nog
zal plaatsvinden; spreker zal het resultaat van dit overleg
nog aan de ministerraad mededelen.

2. Buitenlands beleid

a. Volgende EEG-raadsvergadering

Minister Luns heeft begrepen, dat de Duitse en Ita-
liaanse minister van buitenlandse zaken de beslissing of zij
de vergadering van de EEG-raad op 1 en 2 april zullen bijwonen
laten afhangen van sprekers beslissing hierover. Als spreker
niet gaat, zal in ieder geval staatssecretaris Van Houten aan-
wezig zijn. Zijn tegenzin om naar Brussel te gaan hangt ook
samen met de mogelijkheid, dat op voorstel van de Luxemburgse
voorzitter Schaus een discussie zal plaats hebben over de vraag
hoe een politieke samenwerking tussen de EEG-landen tot stand
kan komen. Het Frans-Duitse verdrag, dat na de afwijzing van
de voorstellen van de commissie-Fouchet is gesloten, zou

minister Schaus.....

ministerraad
29 maart 1963

Minister De Pous acht het mogelijk, dat ten behoeve van de vraagstukken waarop minister Marijnen doelt een interdepartementale werkgroep als subcommissie van de coördinatiecommissie wordt ingesteld onder voorzitterschap van een functionaris van Landbouw en Visserij. Minister Marijnen wijst dit niet af, maar er moet ook overleg op ministerieel niveau komen.

2 b. Associatie met de EEG

Minister De Pous meent, dat de permanente vertegenwoordiger in Brussel Spiereburg gelukkig heeft gemanoeuvreed met betrekking tot de overeenkomst met 18 Afrikaanse landen inzake associatie met de EEG. Staatssecretaris Van Houten is van mening, dat Nederland kan overgaan tot ondertekening van deze overeenkomst, mits vaststaat dat ook andere Afrikaanse landen kunnen toetreden tot de overeenkomst minus de financiële regeling, maar met de clause inzake de relaties tot Oost-Duitsland, die de Duitse bondsrepubliek verlangt. Van Franse zijde is thans een amendement ingediend volgens hetwelk de EEG-landen zullen kunnen uitmaken of een ander Afrikaans land tot de overeenkomst kan toetreden (het richt zich met name tegen de toelating van Nigeria); de Nederlandse delegatie zal zich hiertegen moeten verzetten. Spreker wijst erop, dat de betekenis van Nigeria (ook voor de Nederlandse handel) even groot is als die van de andere 18 landen tezamen. Spreker heeft de ambassadeur van Nigeria bij de EEG op bezoek gehad, die erop aandrong, dat van Nederlandse kant een verklaring hierover wordt afgelegd. Minister Luns is het eens met de uiteenzetting van staatssecretaris Van Houten, maar het gevaar is, dat men van Franse zijde zal zeggen, dat Nederland weer iets heeft bedacht om de associatie-overeenkomst niet te ondertekenen. Minister De Pous is het met het standpunt van staatssecretaris Van Houten eens. Minister Zijlstra heeft de indruk, dat de vijf andere EEG-landen de overeenkomst zullen tekenen. Minister Luns antwoordt, dat de Italiaanse regering niet zal tekenen. Minister Zijlstra wijst erop, dat dit op andere gronden berust; dit is uitstel wegens de verkiezingen. De vraag is nu of al dan niet satisfactie wordt gegeven aan de eis, dat ook de Nederlandse delegatie zal tekenen.

De minister-president heeft van staatssecretaris Van Houten begrepen, dat deze zich tegen het Franse amendement wil verzetten. Minister Luns merkt op, dat de heer Spiereburg op hetzelfde standpunt staat. Staatssecretaris Van Houten verwacht, dat het voor Frankrijk ook aantrekkelijk kan zijn Nigeria en Tanganyika los te weken van het Britse Gemenebest. Minister Luns is voornemens nog vooraf met de Franse minister Couvé te spreken. Spreker is het zakelijk met staatssecretaris Van Houten eens, maar politiek weet hij niet of dit het beste is. Minister Zijlstra verwacht, dat bij het uitblijven

van de verklaring.....

ministerraad
29 maart 1963

van de verklaring, dat Nederland de overeenkomst zal tekenen de gehele druk van de andere EEG-landen en de 18 Afrikaanse landen op Nederland zal komen. Staatssecretaris Van Houten antwoordt, dat het ervan afhangt hoe men in dezen te werk gaat. De minister-president acht het ook wenselijk, dat ten aanzien van dit punt in Brussel zo scherp mogelijk wordt gespeeld; spreker zou het beleid terzake aan de betrokken bewindslieden in Brussel willen overlaten.

Minister Marijnen wijst op de mogelijkheid, dat men de EEG beschuldigt van neo-kolonialisme; niettemin ziet spreker de druk op Nederland, als onze delegatie niet tekent, enorm groot worden. Minister Zijlstra verwacht, dat als Italië het enige land is, dat de overeenkomst niet tekent, men zal proberen een interimregeling af te spreken. Minister De Pous stelt de vraag welke druk men op Nederland zou kunnen uitoefenen, als de beslissing over de ondertekening naar de volgende vergadering van de EEG-raad zou worden verschoven. Minister Luns sluit niet uit, dat in Brussel toch snelle beslissingen moeten worden genomen; hij vraagt machtiging om dan te beslissen. Minister Zijlstra acht het ook wenselijk het maximum voor de Engelssprekende Afrikaanse landen eruit te halen. Hij stelt de vraag of de Nederlandse delegatie met een interimregeling mee moet gaan. Minister De Pous meent, dat wij dit moeilijk zouden kunnen weigeren. Minister Marijnen meent, dat aanvaarding van een interimregeling betekent, dat men aan ondertekening van de overeenkomst vastzit. Staatssecretaris Van Houten antwoordt, dat de interimregeling niet op de gehele overeenkomst betrekking behoeft te hebben, maar ook alleen op de financiële regeling kan slaan; aanvaarding van de handelspolitieke regeling in de overeenkomst zal men dan kunnen aanhouden, totdat ook andere Afrikaanse landen toegelaten kunnen worden.

Minister Klompé herinnert eraan, dat minister De Pous had toegezegd een nota bij de raad in te dienen over de vraag hoever Nederland gaat ten aanzien van de inwilliging met de associatieaanvragen met de EEG. Minister De Pous antwoordt, dat een nota gereed was, toen president De Gaulle met zijn persconferentie de crisis inluidde. Minister Luns is van oordeel, dat men de zaken van associatie van landen met de EEG niet met een filosofie kan benaderen; het betreft hier politieke zaken. Minister Klompé heeft het gevoel, dat nog onvoldoende is doordacht welk standpunt ten aanzien van de verzoeken om associatie met de EEG moet worden ingenomen. Minister Luns antwoordt, dat hij dit wel voldoende doordacht heeft. Associatie van tien of meer andere Europese landen met de EEG zou kunnen betekenen, dat de gemeenschap vervaagt. Minister Zijlstra is het met minister Klompé eens, dat er behoefte kan bestaan deze zaak in de ministerraad met elkaar door te spreken. De minister-president stelt voor, dat de coördinatiecommissie hiertoe een nieuwe nota opstelt. Minister De Pous antwoordt, dat deze nota vrijwel gereed is.

Minister Luns.....

ministerraad
29 maart 1963

Minister Luns deelt mede, dat de Oostenrijkse ambassadeur een dringende stap bij hem heeft gedaan inzake het verzoek van Oostenrijk om associatie met de EEG. De voorzitter van de EEG-raad, de Luxemburgse minister Schaus, had gezegd, dat hij deze kwestie niet op de agenda van de EEG wilde plaatsen, als niet vijf landen het hiermede eens waren. Spreker heeft gezegd, dat dit hem verbaasde, aangezien de voorzitter in overleg met de EEG-commissie over de samenstelling van de agenda beslist. Als zijn persoonlijk oordeel heeft hij eraan toegevoegd, dat het onverstandig is om een scheur in de EVA-landen te laten ontstaan door associatie met de EEG. Bij zijn bezoek aan Bern is spreker gebleken, dat de Zwitsers niet aan de Oostenrijkse regering durven te zeggen, dat zij in de tegenwoordige omstandigheden tegen associatie van Oostenrijk met de EEG zijn. Spreker verwacht, dat men in Brussel toch voor de vraag komt hoe men tegenover dit associatieverzoek staat.

Minister Zijlstra geeft als zijn aanvankelijk standpunt, dat als een Europees land zich voor het volledig lidmaatschap van de EEG aanmeldt, dit niet geweigerd moet worden, maar dat men wel met associatieverzoeken moet oppassen. Oostenrijk kan echter geen lid van de EEG worden; er is hier sprake van force majeure door het staatsverdrag. De vraag is dan of men hiervoor geen gaatje zal kunnen vinden. Associatieverzoeken van Zwitserland en andere Europese landen zou spreker willen afwijzen. Minister Luns is het ermede eens, dat Oostenrijk in een bijzondere positie verkeert; maar men komt dan voor het punt wat tegenover een associatieverzoek van Zwitserland gezegd moet worden. Minister Zijlstra antwoordt, dat andere landen wel lid van de EEG kunnen worden. Minister Luns wijst op de neutraliteit van Zwitserland.

Minister De Pous merkt op, dat afwijzing van de associatie van Oostenrijk betekent, dat dit land zich meer op de Oosteuropese landen moet richten.

2 c. Versnelling uitvoering EEG-verdrag (Brief van de minister van Buitenlandse Zaken dd. 28 maart 1963, nr.47841, met bijlagen)

Minister De Pous merkt op, dat de coördinatiecommissie ten aanzien van de aanpassingen van de invoertarieven in eerste instantie zou willen trachten als basis voor de tweede aanpassing van de nationale tarieven op 1 juli het buitentarief te nemen zoals dit na de Dillononderhandelingen is, verlaagd met 20%; indien dit niet haalbaar is, wilde de meerderheid zich achter het Duitse voorstel (buitentarief vóór de Dillon-onderhandelingen, verminderd met 20%) stellen, doch de vertegenwoordiger van Buitenlandse Zaken wilde wat verder gaan. Er dient in Brussel naar gestreefd te worden samen met de Belgische en Duitse delegatie één front te maken. Indertijd is in de EEG

afgesproken.....